

Udskriftsdato: 28. december 2025

VEJ nr 9390 af 22/05/2024 (Gældende)

Vejledning om Nationalt tilskud til gennemførelse af arkæologiske undersøgelser i forbindelse med gennemførelse af vandløbsrestaurering

Ministerium: Miljø- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Miljømin.,
Miljøstyrelsen, j.nr. MST-2020-967

Vejledning om Nationalt tilskud til gennemførelse af arkæologiske undersøgelser i forbindelse med gennemførelse af vandløbsrestaurering

I perioden fra 2023 til og med 2027 kan kommuner som bygherrer (projektejere), søge om tilskud til at gennemføre arkæologiske undersøgelser i forbindelse med gennemførelse af vandløbsrestaurering.

Ordningen har hjemmel i finansloven § 23.22.02.60

Arkæologiske undersøgelser i forbindelse med vandløbsrestaurering

Nedenfor ses de forskellige faser i håndteringen af arkæologiske interesser i forbindelse med gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt, se også bilag 1.

1. Det lokale arkæologiske museum anmodes om en arkæologisk udtalelse og arkivalsk kontrol før der søges om tilskud til gennemførelse af en vandløbsrestaurering

2. Tilskud til en arkæologisk forundersøgelse søges som en del af EHF/AF/national-ansøgning om tilskud til gennemførelse af vandløbsrestaurering

3. Tilskud til en arkæologisk undersøgelse søges efter denne nationale ordning

Af den arkæologiske forundersøgelse fremgår, hvorvidt det pågældende anlægsarbejde indebærer en risiko for at ødelægge væsentlige fortidsminder. Det vil også fremgå, om det vil være nødvendigt at gennemføre en arkæologisk undersøgelse, dvs. foretage udgravning mv. for at undersøge arealet med de væsentlige fortidsminder. Udgiften til den arkæologiske undersøgelse afholdes af bygherren. Tilskud til den arkæologiske undersøgelse søges efter denne ordning. Alternativt kan bygherren ændre det påtænkte projekt, således at anlægsarbejdet ikke påvirker fortidsminder, således at fortidsminderne bevares i jorden.

Ligesom ved forundersøgelser skal det arkæologiske museum udarbejde et budget for en eventuel arkæologisk undersøgelse. Budgettet skal sendes til godkendelse hos Slots- og Kulturstyrelsen, inden bygherren får det forelagt. Den arkæologiske undersøgelse iværksættes først, når bygherren skriftligt har godkendt budgettet, og når Miljøstyrelsen har givet tilsagn om tilskud til gennemførelse af den arkæologiske undersøgelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal ligeledes godkende museets regnskab for den udførte undersøgelse, inden museet sender fakturaen til bygherren.

Efter gennemført arkæologisk undersøgelse kan anlægsarbejdet iværksættes som beskrevet i museets slutrapport og i henhold til det givne projektilsagn.

Hvad der kan søges om tilskud til?

Der kan søges om tilskud efter denne ordning til at gennemføre arkæologiske undersøgelser i forbindelse med gennemførelse af en vandløbsrestaurering. Skulle der under anlægsarbejdet for etablering af projektet dukke væsentlige fortidsminder op, og i den forbindelse opstå udgifter der ikke afholdes af Slots-

og Kulturstyrelsen, kan der også søges om tilskud hertil efter denne ordning. Eventuelle udgifter skal være dokumenterede som følgeudgifter af den arkæologiske undersøgelse, så det sikres, at udgiften ikke vedrører udgifter der vedrører og er indeholdt i EHFAF/nationalt tilsagn om tilskud til gennemførelse af projektet. Der kan ikke søges tilskud til administrative udgifter hos kommunen eller andre i forbindelse med forberedelse m.v. af undersøgelse og tilskudsansøgning.

Kriterier for tilskud

- Det lokale museum har udført en arkæologisk forundersøgelse for et projektområde, og forundersøgelsen efterfølgende er godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen, jf. ovenstående.
- Ansøgningen om tilskud til en arkæologisk undersøgelse er vedlagt en rapport om den arkæologiske forundersøgelsen og et budget for en arkæologisk undersøgelse, der er godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.
- Ansøgningen om tilskud til en arkæologisk undersøgelse, vedrører en vandløbsrestaurering der har fået tilsagn om tilskud til gennemførelse af Fiskeristyrelsen eller Miljøstyrelsen.

Alle kriterier skal være overholdt. Miljøstyrelsen kan meddele afslag, hvis dette ikke er tilfældet. Miljøstyrelsen kan ligeledes meddele afslag, hvis årets bevilling er opbrugt. Ansøgninger behandles efter modtaget rækkefølge.

Omkostningseffektivitet

Det ansøgte beløb skal være omkostningseffektivt. Et beløb der svarer til det budget som Slots- og Kulturstyrelsen har godkendt for den arkæologiske undersøgelse, anses for at være omkostningseffektivt. Hvis beløbet overstiger udgiften til anlægsarbejdet i forbindelse med gennemførelse af projektet, kan Miljøstyrelsen dog meddele afslag om tilskud.

Hvem kan søge?

Det er alene kommuner, der kan søge om tilskud efter denne tilskudsordning.

Hvordan søges tilskuddet?

Der anvendes et ansøgningsskema, som kan findes på www.vandprojekter.dk under Arkæologiske undersøgelser. Ansøgningsskemaet indsendes i udfyldt og underskrevet stand til vandprojekter@mst.dk. Kommunen modtager afgørelse om tilskud (tilsagn eller afslag) fra Miljøstyrelsen.

Hvornår kan der søges?

Ansøgning om tilskud skal indsendes til Miljøstyrelsen. Tilskud efter denne ordning kan søges uafhængigt af ansøgning om tilskud til gennemførelse af vandløbsrestaurering efter de gældende regler herom. Der er således ikke krav om samtidighed, dog skal der foreligge et tilsagn til gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojektet.

Tilskudsprocent

Som udgangspunkt dækkes 100 % af det ansøgte beløb til gennemførelse af den arkæologiske undersøgelse.

Afgørelse vedr. tilskud

Miljøstyrelsen træffer afgørelse om tilsagn eller afslag vedr. ansøgninger om tilskud til udgifter til arkæologiske undersøgelser. Ved afgørelse om tilsagn fastsættes en frist på 3 år fra datoen for afgørelsen inden for hvilken kommunen skal anmode om udbetaling, alternativt begrunde en forlængelse af tilsagnsfristen. Sker dette ikke inden for fristen, bortfalder tilsagnet.

Der kan klages over Miljøstyrelsens afgørelse inden 4 uger fra modtagelse. Klagen sendes til Miljøministeriet - mim@mim.dk

I forhold til, hvordan kommunen skal forholde sig i tilfælde af afslag på ansøgning om tilskud til udgifter vedr. arkæologiske undersøgelser, henvises til § 6 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Udbetaling af tilskud

Tilskuddet kan udbetales, når den arkæologiske undersøgelse er udført og endelig rapportering foreligger, og når det tilskudsberettigede beløb er udbetalt til det lokale museum. Museets regnskab for den udførte undersøgelse, skal være godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen. Der kan kun udbetales tilskud i overensstemmelse med tilsagnet. Der udbetales ikke acontobeløb eller rateudbetaling.

Udbetaling sker på baggrund af fremsendt dokumentation for:

- gennemført undersøgelse,
- Slots- og Kulturstyrelsen godkendelse af det afsluttende regnskab for undersøgelsen,
- kommunens betaling for undersøgelsens gennemførelse.

Anmodning om udbetaling sendes til Miljøstyrelsen – vandprojekter@mst.dk

Der henvises i øvrigt til ”Vejledning om arkæologiske undersøgelser” som findes på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen, den 22. maj 2024

Bilag 1

Proces og timing med hensyn til arkæologiske forhold og ansøgning om tilskud til gennemførelse af vandløbsrestaurering

